

عنوان مقاله:

بازخوانی تطبیقی محرک نخستین و ویژگیهای آن از دید ارسطو و ابنسینا

محل انتشار:

فصلنامه تاریخ فلسفه اسلامی، دوره 3، شماره 10 (سال: 1403)

تعداد صفحات اصل مقاله: 28

نویسندگان:

علی شاد - دانش آموخته فلسفه دین دانشگاه زنجان دانشجوی دکتری فلسفه تطبیقی دانشگاه قم

علی اله بداشتی - استاد فلسفه دانشکده الهیات دانشگاه قم

خلاصه مقاله:

یکی از محوریت‌ترین موضوعات فلسفه، حرکت می‌باشد که تأثیرات شگرفی در دیگر علوم داشته است. در کنار تبیین حرکت از سوی فلاسفه، نیاز آن به محرک، مهمترین بخش این موضوع است. فیلسوفان همواره دو نگاه به این امر داشته‌اند. برخی حرکت را در جهان هستی رد می‌کنند و به ثبات و سکون معتقدند و برخی دیگر، جهان هستی و پدیده‌های آن را پیوسته در حال حرکت میدانند. ارسطو و ابنسینا با روش برهانی و عقلانی، به تبیین حرکت در جهان هستی و پدیده‌های آن پرداخته و محرک حرکت را عاملی بیرونی در نظر می‌گیرند که خود دچار دگرگونی نیست و علت حرکت دیگر پدیده‌هاست و آن را محرک نخستین مینامند. در دیدگاه هر دو، شوق و اشتیاق پیوند میان متحرک و محرک می‌باشد که ارسطو بر پایداری آن تنها به محرک نخستین باور دارد و برای اثبات آن، برهان حرکت را می‌آورد؛ ولی ابنسینا افزون بر اینکه به محرک نخستین باور دارد و عامل حرکت بودن برای دیگر پدیده‌ها را برای آن تبیین مینماید، از محرک نخستین به عنوان خالق و علت موجد یاد می‌کند و در این زمینه از ارسطو فاصله می‌گیرد. هر دو فیلسوف، محرک نخستین را سرمدی و جاودانه، واحد، بسیط، ضروری الوجود، زنده، سرچشمه‌ی خیر، نیکی، لذت و ابتهاج میدانند و این ویژگی‌ها را با دلیل و برهان برای آن اثبات مینمایند.

کلمات کلیدی:

حرکت، کمال، نیاز حرکت به محرک، محرک نخستین

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2041759>

